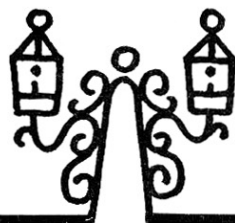

Olympiaadi 1912

□ **Vuosi 1912** oli merkivuosi Suomen urheilun historiassa: Suomen suuriruhtinaskunnan joukkue osallistui itsenäisenä yksikkönä Tukholman olympialaisiin eli V:teen Olympiaadiin, jossa **Hanne Kolehmainen** juoksi Suomen maailmankartalle. Näin oli, vaikka sittemmin Nurmi kuinkakin juoksi ja Sibelius sävelsi. Tukholma ja ennen kaikkea Hanneksen voitto 5000 metrillä olivat tuntemattoman Suomen ensimmäinen läpilyönti. Siitä on nyt 75 vuotta.

Sattumoisin kiertyi pöydälle ni 192-sivuinen Kertomus/Suomen voimistelu-/ja urheiluliiton toiminnasta/ vuonna 1912 (ja samma på svenska). Kirja alkaa liiton vuosikertomuksella, jonka ensimmäinen luku on otsikoitu: Valmistukset Olympialaisia kisoja varten. Otsikon päällä on kuva, joka on otettu joukkueemme marssiessa stadionille, ensimmäisenä Finland-kylttiä kantava valkopukuinen miesedustaja, hänen takanaan kolme korkeakauluksista shakettipukuista silinteripäistä herraa, sitten uljasryhtiset naisedustajat nelijonossa.

Lauri Pihkalan täytynee olla yksi eturivin kolmesta johtajasta, koska hän kerran oli yksi heistä. Toiset olivat **E. Siven** ja **R. Stenberg**. Maisteri Lauri Pihkala oli siitä erikoinen johtaja, että hänet oli valittu myös kilpailijaksi 400 ja 800 m:n juoksuhiin. Tämän Pihkalan eli Tahkon varmaan kaikki urheilun ystävät tänä-

kin päivänä tietävät!

□ **Suomella** oli Tukholmassa mahtava joukkue, miesedustajia urheilussa ja voimistelussa 90, joista 21 yleisurheilijaa. Naisten nimiä en löydä mistään, mutta eihän heillä ollutkaan henkilökohtaisia kilpailuja. Kysymyksessä varmaan oli joukkuevoimisteluesitys! (Ei ole tietokirjaa Kesälässä).

Palkintoja suomalaisille kertyi 29. Suurin sankari oli jo mainittu Hannes, jonka voittotulos 5000 m:llä, 14.36,6, samalla oli maailmanennätys. Harvemmin sensijaan muistetaan, että Hannes lisäksi sai kultamitalin (puhutaan vain I p:sta) 8000 m:n murtommaa-ja 3000 ja 10 000 m:n ratajuoksuissa. Lisäksi hän **Albin Stenroosin** ja **Jalmari Eskolan** kanssa hankki Suomelle II palkintoa murtomaan joukkuekilpailussa.

Muut suomalaiset Olympiaadin voittajat 1912 olivat **Armas Rudolf Taipale**, joka kiekossa oli ensimmäinen sekä paremmalla kädellä että oikealla ja vasemmalla kädellä yhteenlaskettuna, 45,21 ja 82,80; **Julius Saaristo** keihään yhteistuloksella, minkä lisäksi hän oli II paremmalla kädellä; painija **Yrjö Saarela** Oulujoelta raskaassa sarjassa; **Kalle Koskela** alle 60 ja **E.E. Väre** alle 67,5 kg:n sarjassa.

Voittojen synnyttämää iloa täydensivät vielä II:lla palkinnoillaan **Väin Siikaniemi** keihään molempien käsien yhteistuloksellaan, **Einar Niklander**

kiekon molempien käsien yhteistuloksellaan, saaden lisäksi III p:n kuulan yhteistuloksellaan. **Ivar Böhling** painissa alle 82,5 ja **J.Fr. Olin** painin raskaassa sarjassa; III:lla palkinnoillaan **Albin Stenroos** 10 000 m:llä, **Urho Peltonen** keihään yhteistuloskilpailussa, **Otto Lasanen** painissa alle 60 ja **Alfred Asikainen** alle 75 kg:n sarjassa.

□ **Yhden** tutunkin miehen löydän joukosta "tummasta" tai pikemminkin kummasta: kokkolainen voimistelunopettaja **Heikki Sammallahti** (ent. Lundahl), yksi joukkuevoimistelun 20:stä. Tosin maailmanmestari Saarelasta olen kuullut niin paljon, että tuntuu aivan kuin olisin nähnyt hänet.

Kertomuksen laatija **Joh. Fr. Blomqvist** kirjoittikin näin: "Olympialainen voittomme ei... tullut... itsestään, ilman innokasta, ututteraa ja uhrautuvaa työtä... Voimme täydellä syyllä sanoa, että Liiton ja sen piirikuntien... oli kokonaan tähdätty tuohon ainoaan suureen päämaaliin: Suomen edustus V:teen olympiaadiin on saatava niin lukuisaksi ja eteväksi kuin suinkin."

Ja se saatiin! Tuskin pystymme arvioimaan, mitä tuo "voitto" merkisi kansalliseen itsetietoisuuteen heräämässä olleelle sukupolvelle, joka juuri oli sielussaan ja nahjissaan tuntenut 1899—1905-vuosien synkän sortokauden.